

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Λ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1819	Τοῦ ἁγ. ἱερομάρτυρος Βαβύλα Ἀντιοχείας Τετάρτη 4 Σεπτεμβρίου 2013	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Ἡ γενναιότητα τοῦ ἐπισκόπου

Τὰ παραδείγματα ψυχικοῦ ἠρωισμοῦ, πού μπορεῖ κανεὶς νὰ βρῆ φυλλομετρώντας καὶ μελετώντας τὶς σελίδες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἰδίως τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶνε, ἀγαπητοί μου, πολλά.

Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν σχετικῶν παραδειγμάτων θ' ἀναφέρουμε **ἓνα, τὸ ὁποῖο θὰ εἶνε ἄγνωστο** στοὺς περισσότερους.

***

Τὸν τρίτο μ.Χ. αἰῶνα ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, τῆς μεγάλης ἐκείνης πόλεως τῆς Συρίας στὴν ὁποία οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Ναζωραίου ὠνομάστηκαν γιὰ πρώτη φορὰ «Χριστιανοί» (Πράξ. 11,26), ἦταν ὁ **Βαβύλας**. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ὡς ἐπίσκοπος συνέβη ἓνα ἔκτακτο γεγονός, τὸ ὁποῖο μνημονεύει ὁ ἱερός Χρυσόστομος σὲ ἐγκωμιαστικὴ ὁμιλία του γιὰ τὸν ἱερομάρτυρα αὐτόν.

Ἕνας βασιλιᾶς –τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρει ὁ Χρυσόστομος, κατὰ δὲ τὸν συγγραφέα Μιχαὴλ Γαλανὸ ὁ βασιλιᾶς αὐτὸς ἦταν ὁ Ῥωμαῖος αὐτοκράτορας Νουμεριανός (283-284 μ.Χ.), ἐνῶ κατ' ἄλλους ἦταν μᾶλλον ὁ Ἄραβας Φίλιππος, φίλος τῶν Χριστιανῶν (244-249 μ.Χ.)—, ὁ βασιλιᾶς αὐτὸς ὑπέγραψε σύμφωνο εἰρήνης μὲ τὸν βασιλιᾶ τῶν Περσῶν, καὶ γιὰ νὰ τὸν δεσμεύσῃ στὴν τήρησι τῆς συμφωνίας ζήτησε καὶ πῆρε ὡς ὄμηρο τὸ γιοῦ τοῦ Πέρσου μονάρχου. Τὸν ὄμηρο αὐτὸν ὅμως ὁ βασιλιᾶς, χωρὶς καμμιά ἀφορμὴ, παραβαίνοντας κάθε θεῖο καὶ ἀνθρώπινο νόμο, τὸν κατέσφαξε ἀπάνθρωπα! Μεγάλο **σκάνδαλο**. Καὶ ἐνῶ διέπραξε τέτοιο ἔγκλημα, εἶχε τὴν ἀναίδεια ὁ ἡγεμόνας αὐτός, σταθμεύοντας στὴν Ἀντιόχεια, μὲ μεγάλη πομπὴ καὶ ἐπίδειξι, νὰ πάη στὸν ἱερὸ ναὸ ὅπου λειτουργοῦσε ὁ σεβάσμιος ἐπίσκοπος. Ἀλλὰ ὁ Βαβύλας δὲν τοῦ ἐπέτρεψε τὴν εἴσοδο. Στάθηκε στὴν θύρα τοῦ ναοῦ καὶ μὲ παρρησία ἤλεγξε τὸ βασιλιᾶ γιὰ τὸ πρωτοφανὲς ἔγκλημα καὶ τὸν ἐμπόδισε νὰ μπῆ στὸ ναό.

Ἐγκωμιάζοντας τώρα τὸν ἅγιο Βαβύλα γιὰ τὴν ὑπέροχη στάσι του ὁ **Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος** λέει τὰ ἐξῆς ἀξιωμακόμενα πού συνιστοῦν ἄριστο ὑπόδειγμα τέτοιων ἀφοριστικῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐκκλησίας (βλ. καὶ Καν. Ῥάλλη, Πονικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1907, σ. 154).

«Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Βαβύλας τότε, ἀφοῦ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἐμπιστεύθηκε τὴν ἐδῶ στὴν Ἀντιόχεια Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, δὲν θὰ ἔλεγα μὲν ὅτι ὑπερέβη τὸν προφήτη Ἡλία καὶ τὸν μιμητὴ του Ἰωάννη τὸν βαπτιστή, μήπως καὶ ὁ λόγος μου εἶνε πολὺ ἀσεβῆς, πάντως τοὺς ἔφτασε τόσο, ὥστε νὰ μὴ ὑστερήσῃ στὸ ἐλάχιστο ἀπὸ τὸ **ἐλεύθερο φρόνημα** τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν. Γιατὶ ὄχι ἓναν τετράρχη λίγων πόλεων (ὅπως ἦταν ὁ Ἡρώδης πού ἤλεγξε ὁ βαπτιστής) οὔτε τὸν βασιλιᾶ ἐνὸς ἔθνους (ὅπως ἦταν ὁ Ἀχαάβ πού ἤλεγξε ὁ Ἡλίας), ἀλλὰ ἐκείνον πού κατεῖχε τὸ μεγαλύτερο μέρος ὅλης τῆς οἰκουμένης, αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ φονιά, καὶ ὁ ὁποῖος διοικοῦσε πολλὰ ἔθνη καὶ πολλὰς πόλεις καὶ ἄπειρα στρατεύματα, καὶ πού ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἦταν φοβερός, καὶ ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιώματος καὶ ἀπὸ τὸ θράσος τοῦ χαρακτήρα, σὰ νὰ ἴταν κανένας τιποτένιος δοῦλος καὶ τελείως ἀνυπολόγιστος, ἔτσι τὸν πέταξε ἔξω ἀπ' τὴν Ἐκκλησία, μὲ τόση ἀταραξία καὶ ἀφοβία, μὲ ὄση ἓνας τσοπάνος θ' ἀποχώριζε ἀπ' τὸ κοπάδι κάποιον πρόβατο γεμάτο ψώρα κι ἀρρωστημένο, ἐμποδίζοντας ἔτσι τὴν ἀσθένεια τοῦ ἀρρώστου νὰ μεταδοθῆ στὰ ὑπόλοιπα. Κι αὐτὰ τὰ ἔκανε βεβαιώνοντας ἐμπράκτως τὸ λόγο τοῦ Σωτῆρος, ὅτι δοῦλος εἶνε μόνον αὐτός πού κάνει τὴν ἁμαρτία (βλ. Ἰω. 8,34), ἔστω κι ἂν ἔχη πάνω στὸ κεφάλι του μύρια στέμματα, ἔστω κι ἂν φαίνεται πὼς ἐξουσιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πού εἶνε πάνω στὴ γῆ· ἐνῶ αὐτὸς πού νιώθει ὅτι γιὰ κανένα κακὸ δὲν τὸν ἐλέγχει ἢ συνειδησί του, κι ἂν συγκαταλέγεται στὴν τάξι τῶν ὑπηκόων, βα-

σιλεύει περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς βασιλιᾶδες» (Ε.Π. Migne 50,54).

***

Ἄκοῦτε γλῶσσα θαρραλέου ἐπισκόπου; Μεγαλειότατοι, κατὰ τὴν χριστιανικὴ ἠθικὴ, εἶνε αὐτοὶ ποὺ στέκουν στὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς τους ὡς Χριστιανοὶ μέσα στὸν κόσμον, ἔστω καὶ ἂν κατὰ κόσμον εἶνε οἱ κατώτεροι ἀπ' ὅλους. Αὐτοὶ εἶνε τὸ ἀλάτι καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου (βλ. Ματθ. 5,13-14). Αὐτοὶ ἔχουν τὴν ἐσωτερικὴ μεγαλοπρέπεια, τὴν ἀκτινοβολία, τὸ ἀφθαρτο στέμμα τῆς ἀγιότητος, ἡγεμονεύουν καὶ βασιλεύουν στοὺς ἑαυτοὺς των. Ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴ φοβερὴ κυριαρχία φρικτῶν ἐλαττωμάτων καὶ παθῶν, ἔστω καὶ ἂν εἶνε πλούσιοι, ἔστω καὶ ἂν εἶνε στρατηγοί, ἔστω καὶ ἂν εἶνε βασιλεῖς, ἔστω καὶ ἂν εἶνε ἐπιστήμονες καὶ σοφοί, εἶνε ντροπιασμένοι δοῦλοι τῆς ἀμαρτίας. **Μεγαλειότης εἶνε μία, ἡ ἀρετὴ· ἀθλιότης εἶνε μία, ἡ κακία.**

Ὁ Βαβύλας, γιὰ τὸν ἔλεγχον ποὺ ἐξήσκησε ὄχι μόνο γιὰ τὴ δολοφονία ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλες ἐκδηλώσεις τῶν εἰδωλολατρῶν, τὸν συνέλαβαν, τὸν ἔδεσαν μὲ ἀλυσίδες, τὸν ἔσυραν, τὸν διαπόμπευσαν διὰ μέσου τῶν δρόμων καὶ πλατειῶν, τὸν ἔρριξαν στὶς φυλακές, κι ἀφοῦ τέλος τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ ἐκεῖ **τὸν ἐκτέλεσαν**. Δὲν κάμφθηκε. Δὲν λιγοψύχησε. Δὲν ἐγκατέλειψε, δὲν ἐπρόδωσε τὴ θέσι στὴν ὁποία τὸν ἔβαλε ὁ Βασιλεὺς του, ὁ Χριστός, ἀλλὰ σὰν πιστὸς στρατιώτης ἀγωνίστηκε ὑπὲρ τῆς ἀληθείας «*ἕως τοῦ θανάτου*» (Σ. Σερ. 4,28) καὶ ἀντιστάθηκε κατὰ τῆς ἀμαρτίας μαχόμενος «*μέχρις αἵματος*» (Ἐβρ. 12,4). Ἀναδείχθηκε ἥρωας, ἀριστοῦχος στὰ πνευματικὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται στὶς 4 Σεπτεμβρίου. Ἡ σκόνη, ἡ στάχτη τοῦ σώματός του, τὸ ἱερὸ λείψανον μαζί μὲ τὶς σιδερένιες ἀλυσίδες τοῦ μαρτυρίου ἦταν πολύτιμο κειμήλιο καὶ θησαυρὸς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχέων, ὅπως διασφζόταν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Καθὼς τὰ προσκυνοῦσαν, ἦταν σὰν νὰ ἄκουγαν τὴ φωνὴ του νὰ προτρέπη τοὺς προεστώτες τῶν Ἐκκλησιῶν: **Κρατῆστε τὴν Ἐκκλησίαν ἐλεύθερη καὶ ἀδούλωτη, «μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων»** (Α' Κορ. 7,23).

Τὸ παράδειγμα τοῦ ἁγίου Βαβύλα Ἀντιοχείας μοιάζει μὲ τὸ ἄλλο ἐκεῖνο γνωστὸ παράδειγμα θαρραλέας στάσεως ποιμένος ἀπέναντι σὲ ἐγκληματοῦντες βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία, τὸ παράδειγμα **τοῦ ἐπισκόπου Μεδιολάνων ἁγίου Ἀμβροσίου**, ὁ ὁποῖος τὸ 390 μ.Χ. ἐμπόδισε τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο νὰ μπηῖ στὸ μητροπο-

λιτικὸ ναό, γιὰτὶ ἦταν ἔνοχος γιὰ ἀμείλικτη ἀνθρωποσφαγὴ 7.000 κατοίκων τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης. —Μόνο, τοῦ εἶπε μπροστὰ σὲ ὅλους, μόνο μετάνοια παρατεταμένη μπορεῖ νὰ ἐξαλείψῃ ἓνα τόσο μεγάλο ἀμάρτημα καὶ νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ποὺ δημιουργήσῃ κ' ἐξουσιάζει τὰ πάντα. Ὁ Θεοδόσιος ὑπάκουσε, ὑπέκυψε στὸν ἀφορισμὸ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, κι ὅταν ἐπέστρεψε στὰ ἀνάκτορα ὑπέβαλε τὸν ἑαυτὸ του στὸ ἐπιτίμιο τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὸ ἐπιτίμιο αὐτὸ λύθηκε μόλις μετὰ ἀπὸ ὀχτῶ μῆνες, καὶ τότε ἔγινε πάλι δεκτὸς στὴν κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ἀφοῦ προηγουμένως ὠμολόγησε δημοσίως μέσα στὸν ἱερὸ ναὸ τὴν ἀμαρτία του. Ἐπεσε μπρούμυτα ἐκφωνώντας ἐκεῖνο τὸ λόγον τοῦ Δαυὶδ «*Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχὴ μου· ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου*», κόλλησα δηλαδὴ στὸ ἔδαφος τῆς γῆς, ταπεινώθηκα πολὺ, κάνε με νὰ ζήσω κατὰ τοὺς ὀρισμοὺς σου (Ψαλμ. 118,25). Ἔτσι παρακάλεσε νὰ τοῦ δοθῇ συγγνώμη.

***

Τέτοιους ἐπισκόπους, ἀγαπητοί μου, ἔχει ἀνάγκη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐμφανισθοῦν στὸν ὀρίζοντα τέτοιοι ἐπίσκοποι, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθουμε στὸ **σύστημα ἐκλογῆς τῶν ποιμένων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας**, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ λαός, ὁ εὐσεβὴς λαός, ἐξέλεγε τοὺς ποιμένες του. Τώρα, ἐφ' ὅσον ὁ εὐσεβὴς λαὸς μένει μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν, ἡ δὲ ἐκλογὴ τῶν προεστώτων τῆς Ἐκκλησίας διενεργεῖται μὲ τὸν τρόπο ποὺ διενεργεῖται σήμερα, ὅπως γνωρίζουν πάντες «*οἱ παροικοῦντες ἐν Ἰερουσαλήμ*» (πρβλ. Λουκ. 24,18)... Βαβύλες ἐπίσκοποι μὴν περιμένετε ν' ἀνατεῖλουν στὸ στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Βαβύλες, ὑποθέτω, δὲν διορίζονται μὲ πολιτικὰ διατάγματα, καὶ προκειμένου ν' ἀναλάβουν καθήκοντα δὲν ὀρκίζονται ἐνώπιον ἐπιγείων ἀρχόντων.

Μιὰ **ἐκκλησία δούλη**, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ γεγονότα, μιὰ ἐκκλησία ποὺ κολακεύει καὶ κολακεύεται, ποὺ δίνει καὶ παίρνει κίβδηλα παράσημα ματαίας δόξης, ποὺ ἀναπαύεται μακαρίως ἐπάνω σὲ μαλακὰ ἀνάκλιντρα καὶ χρυσοστόλιστους θρόνους, ποιά, παρακαλῶ, νικηφόρο μάχη μπορεῖ νὰ δώσῃ κατὰ τοῦ συγχρόνου κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀνασταυρώνει τὸν Θεάνθρωπο σὲ τοῦτο τὸν αἰῶνα τῶν «φώτων» καὶ «ἐπιστημῶν»;...

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**